

speelgoed museum kinderwereld

Managementtoelichting

bij de

Jaarrekening 2022

Inleiding

Hierbij presenteren we u de managementtoelichting 2022 van Speelgoedmuseum Kinderwereld te Roden gemeente Noordenveld.

Dat doen we met trots op de inspanningen van vrijwilligers en staf die resulteerden in een aantrekkelijke expositie en randprogrammering. De opening van thematentoonstelling *Tiny Houses, wonen en werken in het klein!* was één van de hoogtepunten van het jaar. Deze werd grotendeels uit eigen collectie samengesteld.

Opnieuw kijken we terug op een jaar dat gemarkeerd werd door een start met nog een sterke invloed van overheidsbeperkingen ten gevolge van de Covid-19 pandemie. In de loop van het jaar bleef het museumbezoek, conform landelijke trends, achter. Dit resulteerde in minder inkomsten.

Wij zijn de verstrekkers van structurele en incidentele subsidies erkentelijk voor hun steun aan het museum. Hierdoor is het mogelijk om de professionele personele bezetting in stand te houden. Daarnaast kunnen we hierdoor nieuwe plannen maken die leiden tot een eigentijds museum. Met steun van de Rabobank is door het gerenommeerde bureau Studio Perspekt uit Haarlem een aantrekkelijk nieuw concept en huisstijl ontwikkeld. Onze ambitie is dat er in 2025 een vernieuwd museum staat waarin spelen en speelgoed centraal staat. Een moderne vaste presentatie gericht op een breder publiek in een vernieuwd en duurzaam gebouw.

Publiek

Consequenties Covid-19 pandemie

De laatste museumsluiting als gevolg van Covid-19 eindigde op 26 januari 2022 en toen kon het museum de rest van het jaar open conform planning. De bezoekersstromen kwamen maar langzaam op gang. Aan het eind van het kalenderjaar hadden de bezoekersaantallen nog niet het niveau bereikt van vóór de pandemie. Dit beïnvloedde de museumexploitatie in negatieve zin.

Dat het bezoekersaantal achterblijft is een landelijke tendens. Landelijke onderzoeken geven hiervoor drie hoofdoorzaken aan. De loop moet er in het algemeen weer in komen.

Bezoekers met een kwetsbare gezondheid blijven wat langer voorzichtig en instanties met bijvoorbeeld bovengemiddeld veel ouderen merken dat.

In 2022 waren wij ruim 3 weken verplicht gesloten als gevolg van de covid maatregelen. Er kwamen 11.339 bezoekers waarvan 8.365 betalend.

Er is sprake van herstel als je de bezoekersaantallen vergelijkt met 2021 en 2020, de pandemiejaren. Toen daalde de museumbezoeken tot 8.728 in 2021; in 2020 hebben 10.074 mensen het museum bezocht. De cijfers blijven echter fors achter bij 2019, het laatste reguliere jaar. Toen kwamen er 18.074 bezoekers.

Bedrijfsvoering

Omzet en COVID-19 steun

De omzet uit entreegelden, het museumcafé en de museumwinkel bedroeg € 48.079,--.

Naar omstandigheden een goed resultaat maar het blijft behoorlijk achter bij de verwachte omzet ad € 78.075 zoals begroot. De begroting 2022 was gebaseerd op die van 2019, de laatste reguliere begroting voor de beide coronajaren.

Gedurende het verslagjaar heeft het museum nog wel één kwartaal gebruik gemaakt van verschillende regelingen om de inkomstenderving te compenseren. De rijksoverheid verstrekke steun door een bijdrage NOW van € 13.293 in de personeelslasten. Ook kwam er een ondersteuning van € 16.349 voor de vaste lasten via de TVL (tegemoetkoming vaste lasten) regeling. Het Mondriaanfonds droeg opnieuw € 15.000 bij met een ondersteuning exploitatieschade Covid.

Gemeente Noordenveld

Een deel van het subsidie is opnieuw aangewend voor de Erfgoedkoepel Roden ten behoeve van de samenwerking en de doorontwikkeling van de app *Roden in je broekzak*(werktitel); een nieuwe publieksbegeleiding tot stand gekomen door samenwerking van de erfgoedinstellingen op de Brink: Scheepstrakabinet, Catharinakerk, Museum Havezate Mensinge, Historische vereniging Roôn en Speelgoedmuseum Kinderwereld. Kinderwereld is penvoerder en projectleider van het project, heeft de fondsenwerving gedaan voor de Brink app en de ondersteuning aan de vrijwilligers van de partners.

Gebouw

“Mensen in staat stellen om mee te kunnen doen”

Toegankelijkheid gaat over de bereikbaarheid, bruikbaarheid en ‘uitgankelijkheid’ van een gebouw. Het VN Verdrag Handicap stelt dat je ieder mens in staat moet stellen om zelfstandig en op voet van gelijkheid mee te kunnen laten doen. Het verdrag stelt ook dat openbare gebouwen voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Gemeente Noordenveld is samen met ervaringsdeskundigen van de stichting Toegankelijk Noordenveld gekomen tot een aanpak in de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen.

Op onze locatie is door de afdeling Sociaal Domein van de gemeente op 7 maart een schouw uitgevoerd om de *fysieke toegankelijkheid* van onze gebouwen. Veel van de aanbevelingen zijn direct overgenomen voor zover dat binnen de mogelijkheden van het museum zelf lag. De gemeente heeft het mindervalidentoilet aangepast en drempelhulpen aangebracht in de tentoonstellingsruimtes.

Japanse duizendknoop op het perceel Brink 33-35

24 oktober 2011 legde een uitslaande brand de discotheek van onze buurman in de as. Het perceel heeft 11 jaar lang braak gelegen met als gevolg dat er een uitbundige vegetatie groeide waaronder de invasieve Japanse duizendknoop. Op het terrein van het museum woekert de snelgroeiende exoot tussen de borders. Het onkruid lijkt onschuldig, maar kan tot veel schade leiden aan bestrating en funderingen vooral bij een monumentaal pand. De gemeente Noordenveld bestrijdt derhalve de plant om schade aan het pand te voorkomen. De nieuwe omheining is verwijderd, de grond afgegraven en er is bescherming op de perceelgrens aangebracht. Zo nodig zal een speciale beviestechiek worden toegepast als er ondanks alle maatregelen nog loten groeien in de borders of bestrating.

In het verslagjaar is een start gemaakt met de bouw van 12 appartementen op Brink 33. Het complex wordt dicht op het gebouw van het museum gezet. De grondwerkzaamheden leiden mogelijk tot verzakkingen of scheuren. Daarom heeft de gemeente opdracht gegeven voor een nauwkeurige monitoring door een onafhankelijk bureau.

Overstromingen en wateroverlast

Sinds de sloot tussen het perceel van Kinderwereld is dichtgemaakt en de belendende wei is opgehoogd heeft het museum veel last van forse wateroverlast en overstromingen. Er bleek niet alleen een afwatering van het plein naar die sloot te zijn in de hoek bij de draaimolen maar ook achter op het terrein. Daardoor kan het water nergens meer naar toe. Het water bedreigde uiteindelijk ook de motor van de draaimolen als er niet gauw iets zou gebeuren. Een deel van het probleem kon worden opgelost door de waterafvoer bij de draaimolen aan te sluiten op de regenwaterafvoer van het kantoor. De wateroverlast op het achterste deel van het plein grenzend aan de sloot met Zuiderveld is in 2023 verholpen.

Organisatie

Dagbesteding

Sinds 2017 biedt het museum Dagbesteding voor volwassenen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen aan. Er wordt gewerkt aan het behoud en het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie in de maatschappij en de ontwikkeling van de specifieke mogelijkheden van de deelnemer. De activiteiten -op maat- zijn onder andere: Werkplaatsactiviteiten (onderhoud van speelgoed, schuren, verven, banden plakken), tuin- en buitenactiviteiten (draaimolen bedienen, vegen, buitenspeelgoed beheren), horeca- en winkelwerkzaamheden, schoonmaakwerk, assisteren bij het ontvangen van groepen, meehelpen bij diverse (vakantie)activiteiten, boodschappen doen. In het verslagjaar zijn er drie nieuwe cliënten werkzaam.

Vrijwilligers

Het museum mocht rekenen op de betrokkenheid van 45 vrijwilligers. Hun aantal liep wat terug maar hun gemiddelde inzet per week nam toe tot 8 uur. In tijd omgerekend was dat in een regulier jaar 10 fte waard. De vrijwilligers konden de balie, winkel en het museumcafé weer bemannen. Zij verstrekten bovendien waardevolle informatie aan de bezoekers van het Toeristisch Informatie Punt dat in Speelgoedmuseum Kinderwereld is gevestigd. Daarnaast waren zij actief bij de voorbereiding van de nieuwe tentoonstelling, het onderhoud aan gebouw, inventaris en de draaimolen, en het collectiebeheer. Zij verzorgden de vele (educatieve) activiteiten, verjaardagspartijtjes en bijzondere ontvangsten.

Medewerkers

De conservator was in het verslagjaar van februari tot oktober langdurig ziek. Daarna volgde een re-integratie die ook nog enkele maanden in beslag nam. Dit verzuim trok een forse wissel op de collectiebeheerder en de vrijwilligers.

Detachering via Novatec

In november namen we afscheid van Roel Turksema, werkzaam als huismeester voor Kinderwereld sinds juli 2018. Hij bereikte de pensioengerechtigde leeftijd en wilde graag gaan genieten van zijn vrije tijd. Rosa de Almeida is per 1 oktober het team komen versterken.

Afscheid directeur

Directeur/bestuurder Daniëlle Lokin gaf aan per 1 januari 2023 met pensioen te gaan. De Raad van Toezicht startte de sollicitatieprocedure voor haar opvolger per 1 september.

Daniëlle Lokin is er in haar bestuursperiode (2012-2022) in geslaagd Kinderwereld goed op de kaart te zetten en door de corona-periode te loodsen. Aan haar opvolger Jantina van der Broek de taak om vernieuwing, die door allerlei omstandigheden uitgesteld moest worden, vorm te geven en het speelgoedmuseum verder toekomstbestendig te maken.

Presentatie

Speelgoedmuseum Kinderwereld startte op 11 juni 2022 met de nieuwe thematentoonstelling ***Tiny Houses, wonen en werken in het klein!***; een mega-opstelling van meer dan 85 poppenhuizen, interieurtjes, winkeltjes, kastelen, burchten en pakhuizen. Barbie, Playmobil en het wereldberoemde Muizenhuis van Karina Schaapman maken de collectie compleet. Van krapte op de woningmarkt is in Kinderwereld echt geen sprake. Chique ingerichte huizen en winkels geven een inkijkje in het dagelijks leven van meer dan 100 jaar geleden.

Behalve wonen, wordt er ook hard gewerkt in het miniatuur dorp. Het winkelaanbod is zo groot in deze mini wereld, dat je naast de broodnodige kruidenierswaren ook terecht kunt voor een lapje stof voor een nieuwe jurk met zelfs een bijpassende hoed. Als je klaar bent met winkelen ga je naar de antiekwinkel van de muizen voor een coffee to go. In de haven is het een en al bedrijvigheid waar de schepen worden geladen en gelost met graan uit de pakhuizen. Gottschalk, Okwa, Triang en Ertsgebergte zijn termen en namen waarvan het hart van de speelgoedkenner iets sneller gaat kloppen.

Tiny Houses is een tentoonstelling die iedereen tot de verbeelding spreekt. De oudere bezoeker vindt herkenning in het wonen en werken van toen. Kinderen kennen de wereld van Barbie, Playmobil en het Muizenhuis, maar hebben geen idee hoe de wereld er een eeuw geleden uitzag.

De tentoonstelling is geopend door Renske Bult. Zij was tot mei 2022 beleidsmedewerker cultuur van de gemeente Noordenveld. Zij heeft veel betekend voor Kinderwereld. Het museum kon altijd rekenen op haar steun en betrokkenheid.

Collectie

Aanwinsten

Het Drentse Kabinet & Mia's droomhuis een schenking van de erven Hutter

Huisarts Frits Jan Hutter (1931-2021) had van 1957 tot in het einde van de jaren '80 zijn eigen praktijk aan huis in Hoogeveen. Daar woonde en werkte hij samen met zijn vrouw Mia Hutter-Josephus Jitta (1933-2011) en hun kinderen.

Mia had een liefde voor het verzamelen van poppen, beren en poppenhuizen. Ze vond het zó leuk om alles mooi aan te kleden en neer te zetten, dat de praktijk (die inmiddels verhuisd was) omgetoverd werd tot een galerie aan huis. In 1997 ging Frits met pensioen. Ook hij raakte verslingerd aan de wereld van poppenhuizen.

Mia bedacht en plande tot in de details hoe ze alles wilde inrichten. Frits bleek gouden handen te hebben en mocht meubels bouwen. De rest kochten ze aan of lieten ze speciaal maken, zoals kleden, servies en aardewerk. Hun liefde ging zelfs zo ver dat ze een speciale kast op maat hebben laten maken. Daarin hebben ze het ultieme droom-poppenhuis van Mia gemaakt. Ook de 18e -eeuwse linnenkast is omgebouwd tot een prachtig poppenhuis. Deze twee kasten zijn hun grootste werken. Ze zijn door de kinderen Hutter aan ons museum geschonken.

Collectiebeheer

Gedurende het verslagjaar was de conservator vrijwel het hele jaar ziek. De medewerker collectiebeheer Alice Zijderveld droeg zorg voor het onderhoud en zorgvuldig berging op de depots. Ook is zij verantwoordelijk voor de collectieregistratie, standplaatscontrole en een publiekstoegankelijke ontsluiting. In het verslagjaar is het collectieregistratiesysteem Atlantis geïmplementeerd. De collectiebeheerder heeft zich nadrukkelijk met de conversie en migratie van de database bemoeid.

Samenwerking

Erfgoedkoepel

De erfgoedinstellingen¹ aan de Brink in Roden hebben een gezamenlijke app gerealiseerd. Een app voor inwoners van de gemeente Noordenveld, gezinnen, toeristen of dagjesmensen, die kan worden gebruikt als een programma in Roden. Het verhaal rondom 'pedagogiek en spelen, toen en nu, hier en daar' wordt op een aantrekkelijke manier gepresenteerd. De Erfgoedkoepel ontwikkelt daarmee een dag-vullend erfgoedprogramma dat meer is dan de som der delen

Overige samenwerking

Speelgoedmuseum Kinderwereld participeert in de stichting Kop van Drenthe, opgericht op 6 maart 2012. Deze stichting heeft tot doel meer recreanten en toeristen te trekken naar het noorden van Drenthe.

Verder maakt Kinderwereld deel uit van het Platform Drentse Musea, een samenwerkingsverband dat met steun van de Provincie Drenthe werkt aan het ontsluiten van de collecties en het vertellen van de verhalen over de objecten in de collecties van de 43 musea in de provincie Drenthe.

Het museum is lid van de Nederlandse Museumvereniging en mag als geregistreerd museum de Museumkaart voeren.

Bestuur

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in 2022 niet gewijzigd.

De raad vergaderde in het verslagjaar vier keer regulier, nam deel aan de afronding van het Masterplan en deed de selectieprocedure voor de directeur/bestuurder.

Raad van Toezicht en bestuurder Speelgoedmuseum Kinderwereld

¹ Het Scheepstrakabinet, de Catharina kerk, museum Havesate Mensinge, de Historische vereniging Roon en Speelgoedmuseum Kinderwereld.